

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ В СФЕРІ СПЕЦІАЛЬНОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Пріоритетність проєвропейського курсу як основи інтеграції України в глобальний економічний простір проголошено на законодавчому рівні з 1998 р. [1 – 2]. Проте політична та економічна нестабільність країни збільшила тривалість цього процесу і на деяких етапах ставила під сумнів його можливість та доцільність. Станом на 2013 р. триває переговорний процес щодо підписання Угоди про асоціацію між Україною та країнами-членами Європейського Союзу [3], яка визначає рамки для співпраці між сторонами в політичних, торгових, соціальних, культурних та інших сферах сумісного розвитку.

Успішність втілення інтеграційної політики України у зовнішньому геополітичному просторі багато в чому залежить від точності та ґрунтовності прогнозів щодо проблем і перспектив інтеграційного вибору, реакцій контрагентів на світовому ринку, оптимальності обраної стратегії будови взаємовідносин з альтернативними системами світових геополітичних сил. Висвітленню цих питань присвячено чимало інтерв'ю та статей у публіцистичній та спеціалізованій науковій літературі [4 – 6]. В цьому контексті стає доцільними дослідити економічні наслідки євроінтеграційного курсу України в сфері спеціального водокористування.

Таким чином, метою статті є встановлення кола зобов'язань в сфері спеціального водокористування, що постають перед Україною у випадку підписання Угоди про асоціацію з ЄС, та оцінка очікуваних економічних витрат на їх виконання, враховуючи сучасний стан національного водного фонду та водопровідно-каналізаційного господарства України.

За текстом угоди з питань забезпечення прийнятної якості води та екологічно безпечного управління водними ресурсами, включаючи морське середовище¹, Україна приймає зобов'язання з адаптації національного законодавства до шести Директив Європейського Союзу² в перебігу 10-річного періоду після підписання угоди. Зокрема директиви:

1. 2000/60/ЄС, що встановлює рамки для діяльності Співтовариства у сфері водної політики [7];
2. 2007/60/ЄС з оцінки та управління ризиками повеней [8];
3. 2008/56/ЄС, що встановлює рамки для діяльності Співтовариства в галузі морської екологічної політики [9];
4. 91/271/ЄЕС про очищення міських стічних вод [10];
5. 98/83/ЄС щодо якості води, призначеної для споживання людиною [11];
6. 91/676/ЄС про захист вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел [12].

Відповідно до переліку заходів щодо приведення національної системи управління водними ресурсами у відповідність з європейськими аналогами, передбаченого угодою про асоціацію з ЄС [3], та очікуваними строками їх виконання українська сторона зобов'язується на протязі:

двох років – привести національне природоохоронне законодавство у відповідність з Директивами 2008/56/ЄС (морська екологічної політика) та 2007/60/ЄС (оцінка та управління ризиками повеней), призначити відповідальних виконавців серед компетентних органів державної влади;

трьох років:

- адаптувати національне природоохоронне законодавство до Директив 2000/60/ЄС (водна політика), 91/271/ЄЕС (очищення міських стічних вод), 91/676/ЄС (захист вод від забруднення нітратами з сільськогосподарських джерел) та призначити відповідальних виконавців;

- встановити зони на території країни, вразливі для забрудненнями нітратами (ст. 3, 91/676/ЄС);

чотирьох років:

- розробити плани природоохоронних дій для зон, вразливих для забруднення нітратами (ст. 5, 91/676/ЄС), і створити програми моніторингу концентрації нітратів у водних об'єктах (ст. 6, 91/676/ЄС);

¹ ANNEX XXIX to „CHAPTER 6” ENVIRONMENT of „TITLE V: ECONOMIC AND SECTOR COOPERATION”, p.704 – 707.

² Слід зауважити, що не всі з згаданих за Угодою Директив мають офіційний, юридично узгоджений переклад, що також потребуватиме залучення часових і трудових ресурсів для усунення ризиків пов'язаних з невизначеністю майбутніх зобов'язань України, прийнятих у сфері водокористування.

- розробити стратегію управління морськими ресурсами, що враховує співпрацю з ЄС (ст. 5 і 6, 2008/56/ЄС), провести первинну оцінку якості морських вод, встановити їхній екологічний статус, а також відповідні екологічні цілі і показники (ст. 5 і 8 – 10, 2008/56/ЄС);

- провести попередню оцінку загрози повеней (ст. 4 і 5, 2007/60/ЄС);

п'яти років:

- привести національне природоохоронне законодавство у відповідність з Директивою 98/83/ЄС та призначити відповідальних виконавців;

- встановити стандарти (ст. 4 і 5, 98/83/ЄС) та впровадити систему моніторингу якості для питної води, призначеної для господарсько-питних потреб (ст. 6 і 7, 98/83/ЄС);

- створити механізм інформування споживачів про якість питної води та дотримання відповідних стандартів (ст. 13);

- оцінити стан міських колекторів стічних вод і очисних споруд згідно з порядком і вимогами Директиви 91/271/ЄС;

шести років:

- затвердити на законодавчому рівні визначення одиниці гідрографічного зонування території країни згідно з Директивою 2000/60/ЄС;

- узгодити Положення про басейнове управління з функціями, передбаченими Директивою 2000/60/ЄС;

- встановити межі річкових басейнів і створити адміністративну структуру для міжнародних річок, озер і прибережних вод (ст. 3, 2000/60/ЄС);

- проаналізувати стан річкових басейнів (ст. 5, 2000/60/ЄС) згідно з переліком характеристик, наведених в Директиві 2000/60/ЄС, та розробити програми моніторингу якості води (ст. 8, 2000/60/ЄС);

- підготувати карти зонування території відповідно до ступеня небезпеки затоплення територій і ризиків виникнення повеней (ст. 6, 2007/60/ЄС), створити плани управління ризиками зумовленими повінню (ст. 7, 2007/60/ЄС);

- затвердити програми моніторингу поточного стану морських водних ресурсів (ст. 5 і 11, 2008/56/ЄС);

- встановити уразливі області та міські агломерації (ст. 5 та Додаток II) відповідно до Директиви 91/271/ЄС про очищення міських стічних вод;

семи років – підготувати програми заходів для досягнення якісного стану навколишнього середовища (ст. 5 і 13, 2008/56/ЄС);

восьми років – підготувати технічну та інвестиційну програму із виконання норм очищення міських стічних вод (ст. 17, 91/271/ЄС);

десяти років – підготувати плани управління річковими басейнами, організувати консультації з

громадськістю та публікацію цих планів (ст. 13 і 14, 2000/60/ЄС).

У перспективі це передбачає реформування системи управління та підвищення якості національного водного фонду, модернізацію промислового комплексу та приведення комунально-каналізаційного господарства у відповідність із загальноєвропейськими стандартами.

Як видно із рис. 1 та 2 навантаження по рокам розподіляється нерівномірно, найбільша кількість заходів припадає на період 2017 – 2019 рр. Тобто в межах відносно короткого інтервалу часу виникає потреба у концентрації значних фінансових та людських ресурсів. Натомість 2013 – 2015 рр. та 2020 – 2023 рр. (за умови, що угоду буде підписано у вересні 2013 р.) майже не завантажені. Подібний графік розподілу робіт є нераціональним, із значною вірогідністю зменшуватиме ефективність практичної реалізації вимог за угодою, отже, потребує корегування.

При встановленні оптимальних термінів приведення національної системи управління водними ресурсами у відповідність загальноєвропейським стандартам доцільно враховувати поточний стан природного водного фонду України, який стане відправною точкою очікуваних якісних зрушень. За результатами аналізу економіко-екологічної ситуації у сфері управління водними ресурсами в Україні встановлено наступне.

По-перше, стан національного водного фонду можна охарактеризувати як критичний. Так, понад 90% водних об'єктів в Україні за хімічним і бактеріальним складом відносяться до III – IV класів якості, що відповідає характеристикам „забруднені” і „брудні” [13, с. 22, 25, 26]. У зону водного стресу входять Одеська, Донецька, Харківська, Дніпропетровська, Запорізька, Херсонська та Миколаївська області, в яких якість води класифікується як „дуже брудна” (відповідає VI класу). У цих регіонах через інтенсивне антропогенне забруднення скидами промислових і комунально-побутових стічних вод, а також через зношеність очисних споруд у джерелах водопостачання якість води наближується за показаннями до технічної. Тобто відхилення від норми сягають 80%. Таким чином, якість води та умов централізованого водопостачання не дозволяють офіційно визнати її „питною”. У результаті близько 4 млн осіб населення України споживають воду за тимчасовими дозволами.

По-друге, національна система централізованого водопостачання та водовідведення не задовольняє поточні потреби індустрії і населення України та не відповідає стандартам Європейського Союзу. Так, станом на кінець 2012 р. житловий фонд в Україні обладнаний водопроводом і каналізацією на 60% [14;

15]. При цьому питома вага застарілих та аварійних водопровідних мереж в деяких областях досягає 60% загальної протяжності водоводів і в цілому по Україні становить 68 тис. км (68 757,3 км) [16]. Поточна потужність очисних споруд не відповідає фактичній потребі в основних фондах з водоочищення – покриває 52% загального обсягу водовідведення [17; 18]. Введення в дію окремих потужностей для очищення стічних вод є нерегулярним, орієнтованим переважно на комунально-побутові стоки. Пропускна здатність водоочисних споруд становить 414 тис. м³ стічних вод на добу, у той час як фактичний рівень водовідведення в 2012 р. складає в середньому 22 млн м³ на добу [17; 18, с. 508].

Отже, стає доцільним визначити орієнтовні діапазони додаткових витрат на здійснення комплексу природоохоронних заходів щодо приведення рівня техногенного навантаження на довкілля у відповідність із стандартами Євросоюзу. Для цього передбачається встановити середньорічну „вартість” нормативного очищення стічних вод в Україні. На основі вихідних даних щодо величин екологічно орієнтованих витрат підприємств³ (табл. 1), їх якісної структури (табл. 2) та фактичних обсягів скидання зворотних вод, які відповідають санітарно-гігієнічним вимогам (рис. 3), проведено зіставлення економічних витрат з екологічним ефектом.

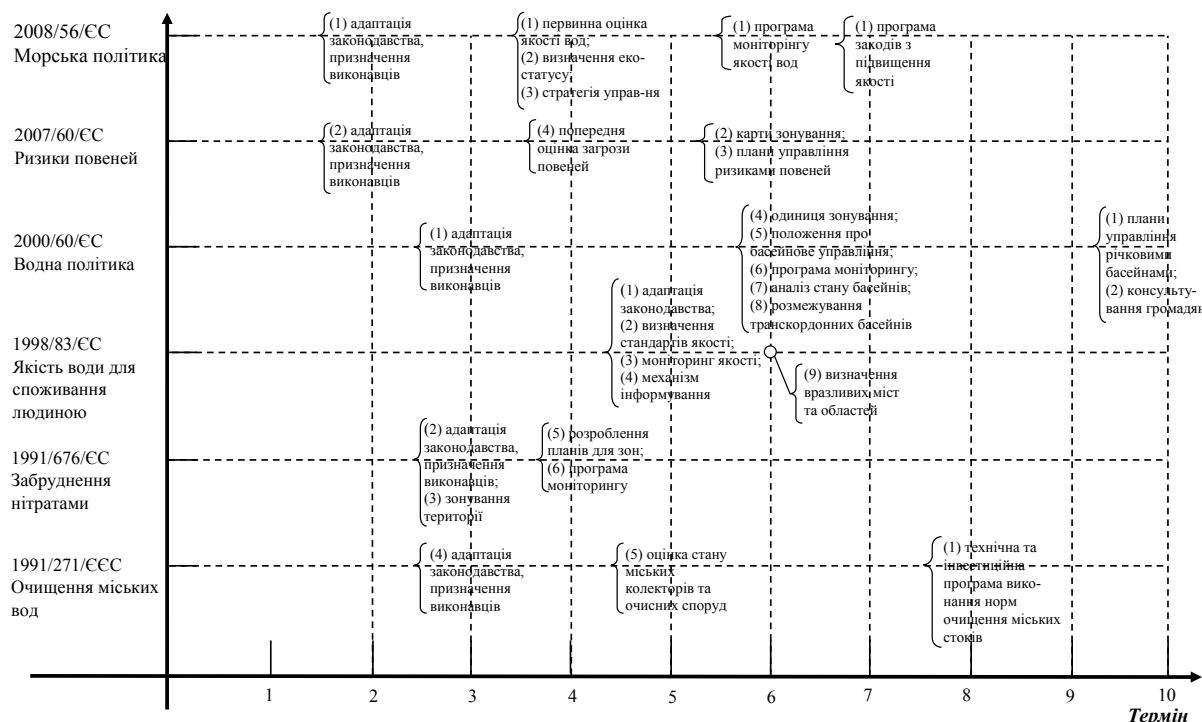

Рис. 1. Розподіл заходів за роками (з моменту підписання угоди) за окремими директивами в сфері водокористування

Таблиця 1

Загальні екологічно орієнтовані витрати в природоохоронній сфері

Тип витрат, млн. грн.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Поточні витрати	2618,4	2903,7	3080,1	3362	4152,2	5313,6	5172,4	6610,3	8444,6	8032,8	10366,6	12039,7
Капітальні інвестиції	605,9	772,1	759,8	1146,9	1835,5	1775,6	2194,2	3080,7	3731,4	3040,7	2761,5	6451
Екологічний податок за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти	29,9	25,7	25,4	29,2	36,8	38,4	69,8	75	69,7	88	93,7	60,3

[18, с. 524, 526]

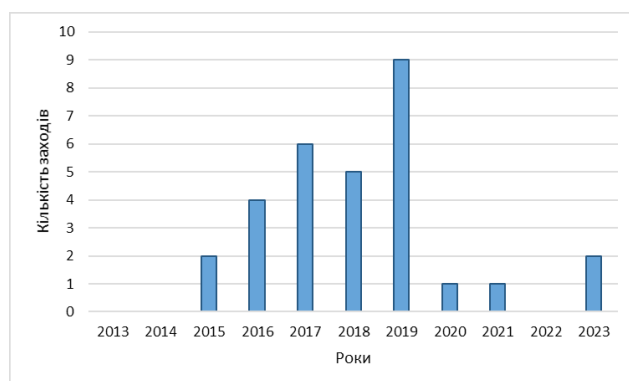
³ Капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища й екологічного податку за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти.

Таблиця 2

Структура капітальних інвестицій та поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища за напрямом „водочистка”, %

Витрати у складі	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
капітальних інвестицій	52,3	45,2	46,2	47,4	41,4	41,4	30,5	26,3	24,8	29	26,5	11,2
поточних витрат	65,5	62,7	63	62,3	56,6	54,8	50,4	46,8	47,2	53,6	48,6	44,8

[18, с.524, 526]

Рис. 2. Концентрація заходів за роки за угодою

За результатами розрахунків встановлено, що в середньому на початок 2012 р. питомі витрати підприємств (установ та організацій) на одиницю екологічного ефекту становили у складі:

- капітальних витрат – 409,8 грн. / тис. м³ за нормативно очищеного стоку;
- поточних витрат – 3 тис. 59 грн. / тис. м³ за нормативно очищеного стоку;

При цьому усереднений показник екологічного податку становив 37 грн. / тис. м³ забрудненого стоку.

Тобто, виходячи з розрахунків, поточні витрати, інвестиції з водоочищення та еко-податок на забруднений скид співвідносяться як 83:11:1. Це виключає стимулювання водокористувачів-забруднювачів до екологічно відповідального поведіння із зворотними водами шляхом використання екологічного податку при наявному рівні податкових ставок.

Крім того, як видно з рис. 4 та 5, вартість нормативного очищення та податкові відрахування за скидання забрудненого скиду постійно зростають: в 4 рази поточні витрати та еко-податок, у 3 рази – капітальні інвестиції.

Отже, за розглянутий період зберігається тенденція⁴ досягнення меншого екологічного ефекту за більших економічних витратах, що прямо суперечить принципу ефективного природокористування – „макс-

Рис. 3. Отриманий екологічний ефект

симізації екологічного ефекту при мінімізації економічних витрат”. При цьому, як свідчить попередній аналіз економіко-екологічної ситуації в сфері водокористування якісний стан водного фонду станом на 2012 р. сягає відмітки „критичний”.

Таким чином, для нормативного очищення усього обсягу водовідведення 2012 р. (1800 млн м³) за встановленим для 2011 р. рівнем питомих витрат та поточним рівнем технологій водочистки додатковий обсяг поточних витрат підприємств становитиме 19 269,2 млн грн. (з урахуванням економії на виплаті екологічних податків за скидання забруднених стоків у навколишнє середовище), капітальних інвестицій – 2 589,2 млн грн. Тобто, більше ніж у 3 рази від фактично витрачених коштів.

Це надає підставу зробити висновок про те, що на сучасному рівні економічного та технологічного розвитку Україна не володіє достатнім потенціалом для дотримання європейських стандартів водокористування. Отже, представляється доцільним:

1) пролонгація термінів реалізації заходів (наприклад за табл. 3 та рис. 6) щодо приведення національної системи управління водними ресурсами у відповідність до європейських аналогів;

2) поступове збільшення ставок екологічних податків за забруднення навколишнього середовища

⁴ Зумовлена інфляційними процесами, зношенням природоохоронних та виробничих фондів, зростанням цін на енергоресурси, орієнтуванням на дешеві, проте малоефективні технології очищення.

Основні вимоги за Угодою про асоціацію України с ЕС в сфері спеціального водокористування

Директива	Заходи в сфері спеціального водокористування	Строки виконання	
		за угодою	кореговані
2008/56/ЄС з морської екологічної політики	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	2	3
	проведення первинної оцінки якості морських вод	4	5
	встановлення екологічного статусу морських вод та відповідних екологічних цілей і показників		6
	затвердження програми моніторингу поточного стану морських водних ресурсів	6	8
	розроблення стратегії управління морськими ресурсами, що враховує співпрацю з ЄС	4	9
	розроблення програми заходів для досягнення якісного стану навколишнього середовища	7	10
2007/60/ЄС з оцінки та управління ризиками повеней	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	2	2
	проведення попередньої оцінки загрози повеней	4	4
	підготовка карт зонування території відповідно до ступеня небезпеки повеней і ризиків їх виникнення	6	6
	створення планів управління ризиками зумовленими повинню згідно з Директивою 2007/60/ЄС		8
2000/60/ЄС в галузі водної політики	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	3	3
	затвердження на законодавчому рівні визначення одиниці гідрографічного зонування території країни	6	4
	узгодження Положення про басейнове управління з функціями, передбаченими Директивою 2000/60/ЄС		7
	розроблення програми моніторингу якості води		9
	аналіз стану річкових басейнів згідно з переліком характеристик, наведених в Директиві 2000/60/ЄС	10	10
	встановлення меж річкових басейнів і створення адміністративної структури для міжнародних річок, озер і прибережних вод		11
	підготовка планів управління річковими басейнами відповідно до Директиви 2000/60/ЄС		11
організація консультацій з громадськістю та публікація планів управління річковими басейнами	12		
91/271/ЄС про очищення міських стічних вод	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	3	4
	оцінка стану міських колекторів стічних вод і очисних споруд згідно з порядком і вимогами, встановленими Директивою 91/271/ЄС про очистку міських стічних вод	5	5
	встановлення уразливих до забруднення міськими стічними водами областей та міських агломерацій	6	6
	підготовка технічної та інвестиційної програми із виконання норм очищення міських стічних вод відповідно до Директиви 91/271/ЄС про очистку міських стічних вод	8	9
91/676/ЄС про захист вод від забруднення нітратами з сільсько-господарських джерел	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	3	5
	встановлення зон на території країни, вразливих для забруднення нітратами		6
	розроблення планів природоохоронних дій для зон, вразливих для забруднення нітратами	4	7
	створення програми моніторингу концентрації нітратів у водних об'єктах		8
98/83/ЄС якість води, призначеної для споживання людиною	адаптування національного законодавства, призначення відповідальних виконавців	5	5
	встановлення стандартів якості для питної води відповідно до вимог Директиви 98/83/ЄС		7
	впровадження системи моніторингу якості для питної води, призначеної для господарсько-питних потреб		9
	створення механізму інформування споживачів про якість питної води та дотримання відповідних стандартів		10

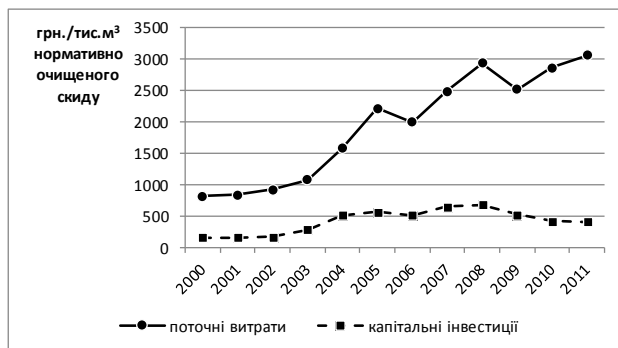

Рис. 4. Динаміка витрат на тис. м³ очищеного скиду

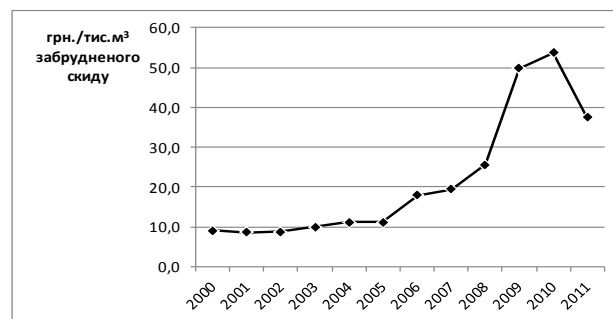

Рис. 5. Динаміка витрат на тис. м³ забрудненого скиду

для надання їм реальної мотивуючої сили щодо екологізації виробництва;

3) збільшення переліку практично застосовуваних стимулюючих важелів в сфері мотивації екологічно лояльного природокористування (пільгових кредитних та податкових режимів, екологічних застав, трансферу інноваційних технологій тощо).

Література

1. Указ Президента України „Про Стратегію економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004 – 2015 роки” від 28.04.2004 № 493/2004 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/493/2004>. 2. Указ Президента України „Про державні програми з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2004 – 2007 роки” від 13.12.2003 № 1433/2003 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1433/2003>. 3. Association agreement between the European Union and its member states, of the one part, and Ukraine, of the other part // European External Action Service. – 906 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/world/agreements/searchByActivity.do?parent=8516&xmlname=755&actName=External%20Relations>. 4. Артьомов І. В. Проблеми і перспективи входження України в Європейський Союз / І. В. Артьомов. – Ужгород : Ліра, 2007. – 384 с. 5. Корнієвський О. А. Україна в системі взаємовідносин світових геополітичних сил (США-ЄС-РФ) / О. А. Корнієвський // Україна в системі міжнародної безпеки : монографія. – К. : Фоліант, 2009. – С. 103 – 112. 6. Пилипенко Ю. І. Фактори технологічного відставання національної економіки України / Ю. І. Пилипенко // Європейський вектор економічного розвитку : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, 2009. – Вип. 1 (6). – С. 141 – 145. 7. Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради

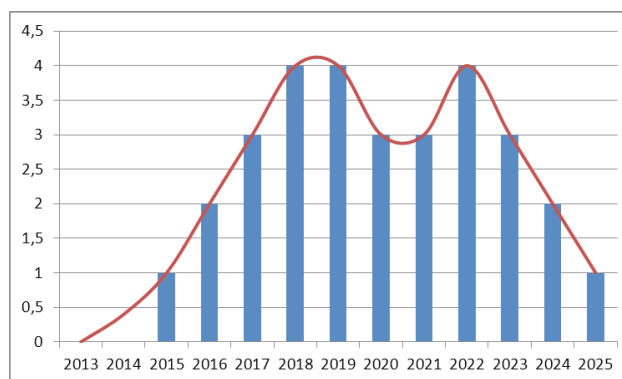

Рис. 6. Концентрація заходів по скорегованим термінам реалізації

„Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики” / Міжнародний документ від 23 жовтня 2000 року [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_962. 8. Директива № 2007/60/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС об оцінці і управлінні ризиками, пов'язаними з наводненнями (неофіційний переклад) / Міжнародний документ від 23.10.2007 № 2007/60/ЄС [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_b29. 9. DIRECTIVE 2008/56/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 17 June 2008 establishing a framework for community action in the field of marine environmental policy (Marine Strategy Framework Directive) // Official Journal of the European Union. – 25.6.2008 (L 164/19-L 164/40) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:164:0019:0040:EN:PDF>. 10. Директива Ради 91/271/ЄЕС „Про очистку міських стічних вод” від 21 травня 1991 року (укр/рос) / Міжнародний документ від 21.05.1991 № 91/271/ЄЕС [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради Украї-

ни. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_911. 11. **Директива** Ради 98/83/ЄС „Про якість води, призначеної для споживання людиною” від 3 листопада 1998 року (Офіційний переклад) / Міжнародний документ від 03.11.1998 № 98/83/ЄС [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_963. 12. ‘NITRATES’ DIRECTIVE (91/676/EEC) Status and trends of aquatic environment and agricultural practice // European Commission, Directorate-General for Environment. – April 2000. – 43 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.zm.gov.lv/doc_upl/950799_binnenwerk_en\(2\).pdf](http://www.zm.gov.lv/doc_upl/950799_binnenwerk_en(2).pdf). 13. **Національна доповідь** про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2010 році // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Київ, 2011. – 564 с. 14. **Статистичний щорічник** України за 2011 // Державна служба статистики України. – К. : ТОВ „Август Трейд”, 2012. – 559 с. 16. **Статистична інформація**. Навколишнє середовище: Основні показники використання та охорони водних ресурсів (1990 – 2012pp.) [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/ns_rik/ns_u/orvvr_u2005.html. 17. **Статистична інформація**. Промисловість: Окремі техніко-економічні показники роботи водопроводів та окремих водопровідних мереж // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/pr/etgv/etgv_u/vvp_vm_11u.html. 18. **Статистична інформація**. Промисловість: Протяжність ветхих та аварійних водопровідних мереж // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/pr/pvam/pvam_u/pvavm_u.htm. 19. **Статистична інформація**. Промисловість: Забезпеченість населених пунктів водою та газом [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/pr/etgv/etgv_u/zab_nas_11u.html.

Заніздра М. Ю. Економічні наслідки євроінтеграційного курсу України в сфері спеціального водокористування

У статті проаналізовано переваги та недоліки прийняття Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в контексті управління водними ресурсами та охорони навколишнього природного середовища. Оцінено додатковий обсяг поточних та інвестиційних витрат підприємств, потрібний для

нормативного очищення зворотних вод за рівнем цін та обсягом водовідведення станом на 2012 р. Надано рекомендації щодо пролонгації термінів реалізації заходів із приведення національної системи управління водними ресурсами у відповідність до європейських аналогів.

Ключові слова: інтеграція, директива, управління водними ресурсами, спеціальне водокористування, екологічний ефект, економічні витрати.

Заніздра М. Ю. Экономические последствия евроинтеграционного курса Украины в сфере специального водопользования

В статье проанализированы преимущества и недостатки принятия Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом в контексте управления водными ресурсами и охраны окружающей природной среды. Оценен дополнительный объем текущих и инвестиционных расходов предприятий, необходимый для нормативной очистки сточных вод исходя из уровня цен и объема водоотведения по состоянию на 2012 г. Предложены рекомендации относительно пролонгации сроков реализации мероприятий по приведению национальной системы управления водными ресурсами в соответствие с европейскими аналогами.

Ключевые слова: интеграция, директива, управление водными ресурсами, специальное водопользование, экологический эффект, экономические издержки.

Zanizdra M. Yu. The Economic Impact of European Integration Course of Ukraine in the Sphere of Special Water Use

In the article benefits and disadvantages of adopting the Association Agreement between Ukraine and the European Union are analyzed in the context of water resources management and environmental protection. Additional amounts of current and investment expenditures of enterprises that necessary for regulatory wastewater treatment, have been assessed on the basis of the level of prices and volume of wastewater according to 2012. Recommendation for the extension of deadlines for implementation of measures to bring the national water resources management system in line with European counterparts have been proposed.

Key words: integration, directive, water management, special water use, environmental impact, economic costs.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2013
Прийнято до друку 12.03.2014